

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor a. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt.
Ara évnegyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: negyhasas sorát először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. é. b. minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó hivatalnál kezelik.
A nyílt téren a cikkek sora után 25 kr. előleges befizetése mellett a szerkesztőséghez küldendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középuteza, STEIN J. könyvkereskedése.

Az utakról hazánkban.

I.

Valamint a test tartósabbá s erősebbé válik, ha annak idegrendszerét meg tudjuk erősíteni, úgy egy országnak is valódi idegrendszere levén az utak, ha azokat elé tudja állítani, életre valóságát bizonyítja be, s az örökös tespedéstől menti meg magát; ellenkező esetben bebizonyítja tértelenségét, és hogy azon pontot még nem érte el, hogy a civilizált országok sorába számíttassék.

Mig a közlekedési utakat meg nem építjük, addig a remélendő vaspályának azon áldott sikerét, melyet annak mulbatatlanul elé kellene hoznia, nem fogjuk érezni, mert attól járhatatlan utaink mián az évek némely részeiben merőben el leszünk zárva, és a vaspálya-építéssel is úgy fognánk járni, ha utainkat meg nem fogják csináltatni, mint régebben a töltött utakkal jártunk.

Az elmúlt időkben töltött utak vezettek Tihutatól elkezdve, majd nem csak a határszelen vive egész Ditrőig, és ebből kinyúló vonalak huzattak Bukovinába, Szathmármegyébe, az Alföldre, Bánátba és Oláhországba, mig az országba benyúló utonal egyetlen egy sem vitetett.

Mi volt ennek következtetése? Hogy az úgy is áldottabb Alföldről, Bánát- és Oláhországból, a jó utak is segítve őket elé, piacainkat olcsóbb gabonával töltötték meg, kevesebb időt igényelvén, és olcsóbb szállításiból keltevé fizetni, hogy gabonáikat piacainkra szállítsák, mint nekünk járhatatlan utaink mián.

Eppen ezen állás, de még sanyarubbán fog elé állni, s inségünket még nagyobb fokozatra fogja emelni, ha a kormány utaink elkészítésére nagyobb figyelmet nem fog fordítani. Mert ugyanis az Alföld, Bánát és Oláhország sokkal olcsóbban fogja gabonáit és borait beszállíthatni a vasuton, mint mi járhatatlan utainkon, a Mezőség gabonáit, és a kukullómentei borait, éppen azon környékre, mely egyedül fogyasztója terméseinknek; miután nálunk egy erdélyi véka gabonának vitelért közönségesen 1½ krajczárt kell mérföldenként fizetni, s így három vékát egy mázsának számítva, mázsája mérföldenként 4½ krajczárba jön, ellenkezőleg a vaspályán egy mázsának mérföldenkénti vitelére 1 vagy legfeljebb 1½ krajczár.

Mindenkinek el kell ismerni, hogy a volt kormány az utak építése körül többet tett kormányzasi ideje alatt, mint azelőtt tizedek alatt tettek; sok helyt, a hol járhatatlan utaink valának, ott most a legkényelmesebben lehet utazni. Az utépítés körül csak azon hiány létezett, hogy nagyobbára nem egy meghatározott terv szerint építettek, hanem mindegyik vidéki és kerületi biztos építetett utonalokat, a miből az származott, hogy a már szinte készen levő vonalokkal felsőparancs következtében föl kellett hagyni, és éppen azon vonalra egy más újat kellett építeni, elvesztegetvén az arra fordított napszámokat, tekintetbe sem véve a kárba ment időt.

Ezen meg nem határozott ut körüli építési rendszerből következett azon megfoghatatlan elhanyaglás, hogy néha a legszükségesebb vonalra semmi figyelmet sem fordított, mint például a Mezőségre, és a Bányavidékre.

Ezen káros helyzet kiküszöbölése végett elkerülhetlen, hogy a jelen kormány a mérnöki-kar által egy uttvert dolgoztasson ki az ország jelen és jövő viszonyaihoz képest, a mely tervben a vitendő vonalak legyenek pontosan meghatározva, hogy mindegyik megye a maga határain belül a terv kivitele szerint csináltassa az utakat, s ne csak a megye érdekeit tartsa szem előtt. Igenis ezen

tervnek jelen s jövő viszonyainkhoz képest kell hogy készüljön, jelenben szemelött tartva, hogy minden környék a legrövidebb csinalttal legyen a vásárpiaconkhoz köve, jövedőre nézve pedig, hogy akármelyik vaspályavonal létesülni fog, úgy ahhoz az országnak legtávolabbi részéről is a legrövidebb, s legjobb utak vezessenek.

Ne bántsd a mi miénk.

(Folytatás.)

(D.) II. Az „Union” című bécsi lapnak közlekedési számunkban ismertett két tényközleménye között, melyek közül az elsőben Erdély számára „Koloszvárti egy részvényes biztosító társulat” alakulása van jelezve, s a főbb alapítókat, mint tényleg létező társulati választmány, valamint annak erdélyi és magyarországi főgynökei — egyikük hihetően miut igazgatói jelölt — a német olvasó világ s már most a magyar közönség előtt is be vannak mutatva, a másodikban pedig „a kölcsönösség elvén alapuló és már husz év óta fenálló szintén erdélyi és Koloszvárti székelő jég- és tűzkárbiztosító társulat” tagjai, közgyűlése, elnöke, választmánya, számadás-vizsgáló bizottsága, igazgatója, alapszabályai, multja és jelene — szóval existenciája van megtámadva: e két tény közt — mondjuk — lehetlen az első pillanatra benső és fatumszerű egybefüggést nem találunk; benső azért, mert az utóbbi létező társulat éppen a mult év első felében becsatolta el szolgáltatásból azon egyént, a ki a fenebbi körlevelet a leendő új társulat választmánya nevében aláírta; de fatumszerű is, mert a biztosítás Európaszerte ismert, kipróbált s a gyakorlatban tívűsnek bizonyult egyik elvével — a kölcsönösségi elvvel — szembe állítja a részvényre alapított biztosítás elvét, holott a kettő mindenütt együtt van életbe léptetve: jót tesz, kevesíti a köznyomort, tehát tívűs egyik úgy mint a másik; ellentétbe hozza az annyi év óta fenálló erdélyi kölcsönös jég- és tűzkárbiztosító társulat halhatlan alapítóival és fentartóival azon nemes hazafiakkal, a kik kétségkívül az elv iránti rokonszenvéknél, a társulat és a részvényesek egymással és a hazáéval találkozó javának eszközlése szándékától indítatva adták oda nevéket egy részvényes társulat kezdeményezéséhez, nem pedig a létező kölcsönösségi társulat és azt kormányzó testület egyénei elleni vádaskodás s a közönség bizalmának megingatni akarása végett. Avagy nem fatumszerű e az, hogy azon lapban, melyben a lovagias jellemű báró Józsi Lajos és báró Bornemisza János — a lelkes gr. Mikó és gr. Teleki Domokosnak, mint e társulat elnökeinek barátai — s jeles társai, kiknek nevében Sapitta ur, a leendő társulat első nyilvános hirdetményét kibocsátja, egy számmal hátrább ugyan abban, a névtelenség burka alatt megtámadják az erdélyi kölcsönös biztosító társulat fölül talpig, kezdettől mai napig: másfél hasáb cikkben kilencszáz denuncziájuk, hogy alapszabályai megerősítve nem voltak, holott három helyen magok vallják meg, hogy a társulat egyik-másik ágára nézve mégis nyert megerősítést; kétszer fenyegetik működése megszüntetésével, holott a magas kormány maga éveken át részt vett biztosi által annak gyűléseiben, bélyegmentességi kedvezményben részesítette, s hasznos működésére szék meg száz károsult mondott áldást évtizedek óta szívében és a hírlapokban; hallatlan rövidlátással vádolják igazgató testületeit, a kormány rendeletei iránti tiszteletlenséget vétnek szemére az igazgatóknak, szóval: irtóháborút izennek azon társulatlak, mely az erdélyiek hazafiai tevékenységének egyik legelőretrevalóbb mive, mely létezése óta számtalan milliót

tartott benn pénztelen honunkban, melynek védpaisza alatt Erdély birtokosai két évtized óta pihenik át félelem nélkül az éj óráit, nyugodtan hagyják el birtokaikat nap hosszában, s melynek ily huzamos fenállása éppen szabályaiban és igazgatóságának szigorú lelkiismeretességében lel megsejtését. Ily lépésre csak rendkívül korlátolt elme vagy hazánk s jeles hazánkiai iránti mértékfeletti tiszteletlenség, vagy végre a közintézetek s a közjó iránt szívünkben élő honszeretet szavára nem hallgató személyes gyűlölség és boszuvágy lehet képes. Bensőleg megvagyunk győződve, hogy ama ezik ezéja nem Erdély birtokosainak s általában nem a hazának java, indokai nem egyszerűen és hazafias — az a létező társulat szantszándékos megbuktatni akarása, gyalázatszórás igazgató testületeire és egyéneire, az igazgató hitelének a közvélemény előtt aláásni akarása és becsületsértés a közbeszűletben álló férfi ellen, kinek sikerteljes működését a társulat fényes sikere mellett mindannyiszor méltányolja a biztosító társulat nagy gyűlése, s kinek tiszta pénzkézeléséről s egyszerű, hazafias áldozatáról dicsekedéssel s köszönettel emlékezik az orsz. gazd. egyetemen, lapunk utóbbi számában is közreadott jegyzőkönyve. Az igazgató testületek részéről a nealán szükségseket megtenni a nem sokára egybegyűlendő közgyűlés dolga, az igazgató a társulat létezési jogalapját illetőleg felelt s mi azt fenebb ismertettük, a személye elleni sértésért — mint írja — a törvény útján fog elégtételt keresni. Mi ezekben nem becsatkozva, csak a biztosítás ügyére, mint a felelő kérdések sarkpontjára általában, valamint alkalmazólag a szóban levő cikk tendenciosus irányára s tartalmának szellemére nézve mondjuk meg véleményünket.

Ugy látjuk, s többször el is volt mondva e lapokban, hogy a részvényekre és kölcsönösségre alapított biztosító társulatok, nem olaj és víz, egyik nem ellentéte a másnak, egyformán lehetnek hasznosak a szerint, a mint alkalmazvák az elvek, a minő kezekben van letéve a végrehajtás ügye. Európában mindenütt, sőt hazánkban is létezik mindkettő, s ha összehasonlítjuk a kettő elven nyugvó társulatok számát, a kölcsönösségi bizonyára nem álland alantabb, mint a részvényes, sőt Angolországban és Észak-Amerikában — e két praktikus népnél — nagyobb az elsőnek száma. Az első azon számítással eszközli a kárvallottak javát, hogy befektetett tőkéje kamatát megkapja — ha kevés a kár nagyot, ha sok, kevesebb kamatot. De a részvényesek és biztosítók közt osztály semmi esetben sincs. Itt ama példabeszéd szó szerint telik be: „Kein Bruder im Spiel.” S ha ezt nem így tenné, ha a részvényes társulat egyik célja nem a nyereség lenne, akkor csak egyszerűen ki kellene osztania kamatait a társulat biztosítottjai közt, s ekkor kérdésen kívül felülmutná a kölcsönösség elméletét, de ez esetben aztán a társulat merő philanthropiai intézetté válnék. Már pedig itt egyenesen és első vonalban nyereség, nem humanizmus forog fenn. A kölcsönösségi elven nyugvó társulat ön biztosítóitól a remélhető károsodás arányában eleve beveszi szabályszerűleg kimért százalékait, ha a kár a számítás felül van, utánpótolatja bizonyos mennyiségig, ha nem több, megelégszik a rendelkezés befizetéssel, ha pedig kevesebb a kár, mint a begyűlt biztosítási összeg, a fűlölséget biztosítottjai közt kiosztja, vagy következő évi fizetendőikbe betudja. A kettő elven nyugvó társulatok közt a valódi különbség: a fűlölségben vagy nyereségben való osztózás és nem-osztózás. Az igazgató és kezelő személyzet fizetése, ügykezelési költség, kárbecslési stb. eljárás, mellékes dolgok

— ezek mindkettőnél megvannak. A ki az oltár körül szolgál, annak az oltárról kell élnie. De a részvényes társulatok tisztviselőinek díja avagy csak azért is nagyobb, mivel nagyobb tőke forgatásától szükségképen nagyobb a nyereség, tehát nagyobb szolgálati díj várható. Nincs, valóban nincs a részvényes biztosító társulatoknak a kölcsönösségi felől sem elvi, sem gyakorlati előnye; sőt mi ránk erdélyiekre nézve egyenesen előnyösnek tartjuk az utóbbit, mert annak indoka tisztan erkölcsi és humanisticus, a mi szűk pénzviszonyainkhoz illőbb, a hazafiak nagyobb számához juttatja a lehető hasznót, a károkat — mint ugyyszólva bőrében álló dolgot — lelkiismeretesen, sőt szigorúan számba veszi; minden tag remélhető haszna a károk kevesbitése hat jötekonyan; a társulat az ezt alkotó ezer és százezer hazafinak mive levén: e viszony szoros érdeksolidaritásba, egy csaknem családi kapcsolatba fűzi őket; közvetve mindnyájan részt vevén annak fenntartása s ügyeinek koronkénti intézése gondjaiban, jó és baleset egyenes hatással levén mindenkire: a köz sors csaknem egyiránt érdekli mindnyájukat, s így közöttük az idők során bizonyos önkormányzati társulati szellem és élet fejlődik ki, a mi a polgári és hazai közszellemre is jötekonyan foly be.

Ezen eszmék alapján emelt lapunk már évek előtt szót a marosszéki tűzkár-mentő intézet alkalmából általában a kölcsönösség elve mellett.

Ime a kettő társulat közötti párvonal eredménye. S hogy ez nem elmélet, mutatja a biztosítás ügyének Erdélyben egész multja. A kölcsönösség elvén alapult itt 1840—48 között tűz- és jégkár-biztosító társulat: Marosszéken, Udvarhelyszéken, Háromszéken, Aranyosszéken, Torda, Hunyad, Belső- és Közép-Szolnok, Küküllő, Alsó- és Felső-Fejérmegyében; maga a kormány kimondotta az 1845-ben 3961. udv. sz. a. kelt kir. k. rendeletben, hogy a törvényhatóságok — ez elven nyugvó — társulatait pártolja; erre alapították azok természetes fejleményeül s mintegy központ gyanánt a szóban levő országos kölcsönösön biztosító társulatot Erdély legjelesebb férfiai, az országos népszerűségű gróf Teleki Domokos, legidősebb gróf Bethlen János, a mely belátásu hazafi és több jelesek; azt elevenítették fel 1851-ben a nagyenyi gróf Mikó és ismét gróf Teleki mint társulati elnökök, fen tartotta az óta Erdély főnemességének s csaknem összes értelmiségének pártoló rokonszenve. De nem csak ez — Erdélynek minden más társulatai és közintézetek a kölcsönösség elvén nyugosznak: így színházunk, gazdasági- és muzeum-egyletünk, casinóunk. Mindeniknél tisztán erkölcsiek és hazafiasok a létesítési indokok. Az ügykezelési személyzetnek díj van szabva, de a tagok szívtől a nyeresékes vágya távol van. Ők áldozataikért csak a közjó és haza gyarapodásában kívánják látni és kivenni osztalékukat. Az erdélyi ember szívében — hála Istennek! — még egészen épen él az emberiségi érzés s a jók valódi becsvégya: az áldozni tudó hazaszeretet. Ezek eszathatatlant mutatják, hogy Erdélyben a társulatok kölcsönösségi elven létesülésének alapja a lakosság természetes józan felfogása, továbbá az, hogy nálunk rendkívül vagyonos ember nincs, de élhető jó állapotú ezer és sok ezer; végre alapja a közszükségérzet, a társulati működés azonos felfogása és — a mi legfőbb — ez országgrész fiainak maig fenálló patriarchalis erkölcsai.

Nekünk, a kölcsönösségi elve barátainak, semmi kifogásunk a részvényeken alapuló társulatok ellen; sőt a m. országos általános biztosító társulat létesülésén szívünkben örömet

önnek, azokkal a szövetségesekkel, a kiket kerestek, de a kik cserben hagyták őket, a kik ellenségeiké váltak önöknek, semmi katonai vállalatba nem bocsátóhatnak. "Minek keltehet történni, ha sem nyílt béke, sem háború nem lehet? Franciaország ismerje el ünnepléses modorban a jogot s tartsa magát készen minden eshetőségre. A diplomáciai érintkezést megszakítását Pétervárral, mint egykoron Nápolylyal, Favre a legalkalmasabb tündetésnek tartja a lengyelek jogának ünnepléses megerősítésére. Azután ki kell mondani, hogy Oroszország elvesztette minden jogos igényét Lengyelországhoz, mert megsértette a szerződéseket, s a szerződések teszik a jogot. Ha mi e jogot el fogjuk ismerni, vizsgálódunk attól, a ki azt megsértette. Ez az a magatartás, a melyet szónok Franciaországnak tanácsol. (A szónok környezetében élénk tetszés és helyeslés).

Favre beszédére Rouher államminiszter felelt. Legelőbb is constataja a jó viszonyt; a mely Francia- és Oroszország közt, közvetlenül a lengyel forradalom kitűzése előtt létezett, kiemelve, hogy Oroszország, főleg a krim háború óta, mindig barátságot tanúsított Franciaországgal, jelesen az orosz háború kitörése, Savojának Franciaországhoz csatlóása s utóljára Olaszországnak elismerése alkalmával. Ez egész időszaktól folytan azonban éppen nem felejtkezünk meg Lengyelországról; Franciaország soha sem szűnt meg a legbiztosabb és illemből modorban hatni e szerencsétlen nemzet sorsának javítására, s mindig csak attól kellett félnie, a mint a következtetés is igazolta, hogy a II. Sándor reformjainak keresztülvitelében való lassúság vérszékelyt fog elő idézni. Franciaország mindent elkövetett, a kitört vihar lecsendesítésére; de mintán a legjobb akaratú kísérletek meghibisultak arra, hogy e kérdésnek mint európai kérdésnek, európai megoldása legyen: lehetetlen volt azt külön francia kérdéssé változtatni át, a mint némelyek megoldatlannak találták. Elszigetelt cselekvés lehetetlen volna, s aránytalanságban állana a kormány által védendő érdekekhez, bármekkora ösztön rokonismeretével viseltessék is a császárt; Franciaország Lengyelországot iránt. Amde abból, hogy elszigetelt fellépés lehetetlen, nem következik, a mint a módosítványok kívánják, hogy vagy ismerjük el a lengyeleket hadviselő félnek, vagy hívjuk vissza követünket Pétervárról. Egyik mint a másik e rendszabályok közül szükségesképpen háborúra vezetne, ha nem akarna a másik részen gyengeség és tértelenség beállása lenni.

Ezután a congressus kérdéseire tér át a miniszter s határozottan páczát tör az 1815-i szerződések felett, a melyeknek három czélja volt: a győzedelmek gyümölcseit felosztani; Franciaországot oly korlátok közé szorítani, hogy területi nagybővödése lehetlenné váljék; s a szabadság- és egyenlőségnek 1789-ben proclamált elveit a lehető legszűkebbre vonni. Mind ez az idő befolyása s az események nyomása következtében lehetlenné vált. Határainak kiébredtek, zászlóinkat új dicsőség ékesítette s ma nincs egyéb mit Európától követelünk, mint tartós alapokat a világ-békének.

A császárnak emez önzéstelen nézetéből

származott a congressus eszméje, a mely Lengyelországnak, s minden a népek javát tárgyaló kérdésnek üdvére mégis csak létrejött, az angol ellenállás dacára. Már a trónbeszéd óta is változott a helyzet Európában. Németország akkor oly nyugodtnak látszott s most oly fenyegető izgalmakban van, hogy még azok is, a kik kezdetben ellenkeztek a congressust, most ezt tartják egyetlen módnak a hercegségek kérdése megoldására. Franciaország a maga nagyságának öntudatában egyelőre nyugodtan várhatja a bekövetkező eseményeket. Mindenesetre a kormány nem fogja közönyös szemekkel nézni az Európában felszínre vetődött kérdéseket; hanem mélyen áthatva a világképet kívánó nagy érdekeltséggel, Franciaország érdeke, méltósága és becsülete fentartásáról való jogosult gondoskodással fogja azokat vizsgálni. Sinormértekei a császárnak ama nemes szavait vendi: „Franciaország nem folytat külföldi háborút, ha csak területi vagy becsülete veszélyeztetve nincsenek.”

Erre a többség mind a két módosítványt elvetette s a felirattal javaslat idevonatkozó pontjainak eredeti szövegét fogadta el.

A római kérdés feletti rövid vitával bevégeződött a választmány részletes tárgyalása s megtörtént az egész feletti szavazás. 234-en szavaztak mellette, 12-en ellene.

Egy sorshuzás után alakított küldöttség ma (febr. 1-én) nyújtotta át a választmányt a császárnak. A császár kijelentette a küldöttségnek, hogy a vitaközlés nem volt hasznos. Konstatálja, hogy hatvan év óta a szabadság arra szolgált a pártoknak, hogy a kormányokat megbuktassák. Így nem mehet tovább. A valóban termékeny előhaladás a tapasztalás gyümölcse; utját nem rendszeres és jogtalan megtámadások, hanem a kormány és többség benső egyetértése fogja siettetni. Várjuk az egyetértést, s a lehető javítások idejét, hogy a chimáreus jobbnak reménye ne veszélyeztesse a meglevő jót.

A császár folyvást értekezik egykori miniszterével Thouvenel, Lavalette, Persigny és Mornyval. Ebben némelyek annak az előjelét látják, hogy a császár fontos elhatározások előestéjén áll. A császár visszatartózkodó, de semmit sem tesz, a mivel Anglia harcokévé zavarja. Épp oly biztatóg beszél, a mint az angolok biztatták volt Franciaországot a mexikói hadjárat előtt.

Svédország. Stockholm, jan. 25. Az itteni lapok egy 22 előkelő férfin — köztük Sparre gr., a svéd főtörvényszék elnöke — által aláírt felhívást közölnek Dánia javára, a melyben a t. k. ez áll: „A dán nemzetnek a béke előnyeit élvező rokonai szívők mélyében részvétet táplálnak barátaik iránt, a kik legdrágább jogaik megővésében fáradoznak. E nézettől van áthatva egész nemzetünk. Nyilvánítsuk ezt a Dánia iránti részvétünket oly módon, hogy mindenki résztvehesen benne. Alulírtak fölkérjük Svédország férfait és asszonyait, hogy adományokkal járuljanak a dán katonák számára téli ruhát szerez. Ostgotland herceg és neje 1000 tallért adtak e célra. Egy svéd őrmester kilépett a svéd szolgálatból, hogy a dán seregbe állhasson. A hajóhad legénységé-

nek gyakorlására fordított 66,750 tallérnyi összeget az idén 150,000 tallér emelék.

Dánia. Az első lövések eldőrdültek az Eidernél. Egy Kieiből febr. 1-ről kelt távirati sürgöny jött: Tegnap egy porosz előőrsöt meglöttek, s egy dán czirkáló csapatot elfogtak. Az átmenés Königsfürdenél tegnapi megtörtént.

Ma délben a porosz tüzérségnek csatája volt két dán csavarhajóval Eckernförde előtt. A hajók végre elhagyták a kikötőt. A várost a poroszok elfoglalták. Gettoriban Baudissin gróf, lovag földbirtokosokkal és helybeli lakosokkal kiiktattatta Frigyes herceget.

Olá-Moldva-fejedelemség. Bukarest, jan. 21. Ma az itteni kath. templomban ünnepélyes gyászteleni tisztelettel ülték meg a lengyel felkelés évfordulati napját. Falragasokban hívák fel a népet részvételre s így a templom zsúfolásig töltve volt. Jelen voltak a kamara elnökei s kitünőbb tagjai, Bukarest főpolgármestere, egyetemi tanárok, ipar-területek elnökei stb. Pénzgyűjtés is történt a lengyelek segélyezésére.

Ujabbak. Berlin, febr. 3. A porosz főhadiszállásról ma reggel jelentik: Frigyes Károly kir. herceg tegnap 74 ágyút vitt tűzbe Missunde ellen, s azon meggyőződésre jutott, hogy a dánok kiállják a tüzet. A vesztésg halottakban és sebesültekben mintegy 100 ember. A csapatok példásan viselték magukat. Az előhad és a 11-dik gyalog dandár volt a tűzben. Missunde égett.

Bejegyzett gabnaárak a pesti gabona-csarnokban jan. 31-én.

Osztárk mérő.	Osztárk értékben.	Súly, font.	ft	kr.	ft	kr.
Buza búsági . . .	81	88	—	—	—	—
„ tiszta . . .	86	—	5	40	5	60
„ fehérmegeyi . . .	85	—	5	25	5	55
„ bacsikai . . .	85	—	5	20	5	25
Rozs	77	—	3	65	3	70
Árpa serfőzésre . . .	70	—	3	10	3	70
„ étetésre . . .	65	—	2	80	2	90
Zab	42	—	2	20	2	25
Tengeri	82	—	3	60	3	70
Köles	—	—	3	50	3	60
Repeze	—	—	5	50	6	—

Alsó ausztriai mérő: vagy is két nagy véka.

Erdélyi	Tiszta buza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Törökbuza.	Marhahontja.
piaczi árak:						
Abrudbánya január 15.	440—400	—	—	180—170	320—300	10
Beszterce „ 26.	300	180	—	130	180	9
Brassó „ 22.	294	160—152	148—134	100 94	154	13
Dézs „ 27.	320—300	230—210	—	150—130	230—220	11
K. Fehérvár „ 23.	405	280	—	180	224	12
Kolozsvár február 4.	175	130	—	73	125	14
M. Váshely január 28.	340—300	230—200	—	110	192	10
N. Enyed „ 28.	310—326	282—246	—	180—140	252	12
Szamosújvár február 1.	320—280	220—200	—	120—110	220—210	11
Szászváros január 2.	400—380	300—280	—	120—110	20—210	11
Sz. Régen „ 28.	324—300	200—190	180 160	120—110	200—190	10
N. Szeben „ 29.	360—307	200—187	200	140—127	200 187	14
Sz. Udvarhely „ 28.	320—310	112—105	—	88 80	122	9
Torda „ 30.	320—310	240—225	160—150	134—130	202—190	10

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

(23)

Haszonbéri hirdetmény.

A gróf Toldalagi féle Koronkai, sz. Demeteri, Mojosi jószágok és a Korondi fürdő a hozzá tartozó falusi birtokkal és kocsma-joggal edgyütt folyó és Szent-György napjától vagy aprilise 24-től kezdve 6 évre haszonbérre adandók lévén a haszonbér feltételek aránt értekezhetni személyesen vagy bérmentes levél által Pávay Vajna Elek főhatalmazottal Maros-Vásárhelyen.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárrt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelyt, Dobray Nándornál S. Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S. Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagenyeden, Sindel Károlynál Brassóban kapható:

Tájékozás urbéri ügyekben.

Különös tekintettel 1854. Junius 21-ikén Erdélyre nézve kiadott legfels. csász. nyílt parancs 3. 16. 17 és 18 §-ra.

Irta A. Dorgó Gábor.

Ára 70 kr.

FALI NAPTÁR 1864-dik szökő évre

katholikus és protestans, görög-orosz, és izraelita naptárral, bélyeg-illeték táblákkal, a kolozsvári cs. kir. levél- és szekerposta, valamint a Biasini gyorskocsi menetrendével ellátva.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. o. é.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda bettiivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Mai számunkhoz félv melléklet.

NEM HIVATALOS.

(25) ^{6/2} (1—3)

Peterlongo János

tyroli fegyvergyárában Innsbruckban

készen kapható néhány száz kétszövű puská 14 firtól—120 firtig egy száz schweiczi golyós puská (Stutz) 48 firtával egy száz tyroli czéllövő- és másféle golyós puská (Stutz) 34 firtól—100 forintig

mintegy ötszáz revolver Colt Adam-s Lefauchaux-féle szerkezettel; nagy mennyiségű drót- és vaseszövű zsebpisztoly, Tercerolle, egy és két csőre.

Kaphatók még nagy választékban: nyeregpiisztolyok, vontcsövű-puskák, hátultöltő Lefauchaux-fegyverek, revolverkarabélyok, czéllövéshez való pisztolyok; egy és vontcsövű rövid és hosszú serétes puskák, vadászkések s mindenféle vadászati eszközök.

A fegyverek pontos és szilárd szerkezetéről, ugy szintén azok biztos járásáról teljes jótállás nyújtatik.

Megrendelések részletfizetésre is teljesíttetnek, ha a megrendelő fizetési képességét hivatalos bizonyítvánnyal kimutatja.

Árjegyzékek kívánatra ingyen küldetnek.

(26)

Kiadó vendéglő.

Baró Bánffy Dánielnek Tövisen, a város piacznál, az országút mellett fekvő vendéglője a hozzá tartozó istállókkal, szinnel s más épületekkel együtt folyó évi szent-György naptól kezdve haszonbérre adandó. Értekezhetni iránta Diódon tisztartó Geréb Györggyel; Kolozsvárrt a tulajdonossal.

(1—3)

H I R D E T É S E K.

(110) | 1/2 1863. |

(11—11)

BERINGUIER orvos tudor (2—12)
cs. kir. és hercegi, udvari szabadalmakba részeltetett:
Növény-gyök Olaja. Hajfestő-szere.

Mint az emberi hajnövelés szilárdítására és szépitésére szolgáló csálhatatlan szer, nevezetesen oly eseteknél, hol a kora szürkülés és hajkihullás már mutatkozik, meglepő eredménnyel alkalmazható, orv. tud. **Beringuier Növény-gyök olaja** megakadályozza az oly alkatlanlan folt és felcserepedési képződést, a hajnak élénk fényt, kellemes simaságot és puhékony lágyaságot kölcsönöz, bizonyosan minden öltöző-asztal díszére szolgálhat.

Egy hosszabb használatra elégséges üveg ára 1 frt o. ért.

A kezeléshez szükségeseltető 2 haj keféskével, s 2 tégelyel 5 frt o. é.
Ezen minden szakértők és azt használók által, tökéletesen észlelhetők, s általában ártalmatlannak nyilvánított s esmert szer, a haj, szakál és szemöldökök tetszés szerinti árnyéklata barnítására szolgál, a nélkül hogy a bőrt legkevésbé is bémocskolná, vagy szagossá tenné. Ezen szer alkalmazása igen könnyű, s az ez által előállított hajszínezetek, s változatok, a legtermészetesebben néznek ki; festés után mely átjába tartós, állandó és hatályos; lehet szokás szerint jó haj-kefőcsőt, vagy tiszta haj-olajat használni.

Dr. SUIN BOUTEMARDT
illatos-FOGPEPJE

mint alkalmasnak és észlelhetők bizonyosult, s tisztított állományokból előállított készítmény, a fog és foghúrok fenntartására, a többi ily nemű esmeretes és használt szerknél sokkal hamarabb és biztosabban tisztító, a nélkül hogy a fog zománcát legkevésbé is bántaná, s egyszersmind szilárdító és erősítő hatása által, az egész száj-türegek nagyon üdítő, jótékony frissességet kölcsönöz.

LINDES orv. tudor és tanár**NÖVÉNYI RUD-HAJKENŐJE.**

Ezen legcélszerűbb művegyészi-kezelési eljárás által, tiszta növényi alkatrészekből gondosan készített hajkenő, a haj övelésre nagyon jólterelőleg hat, azt puhán tartva, a kiszáradástól megóvjá, s a mellett a hajnak szép, természetes fényt, s jelentékeny rugékonyságot kölcsönöz, s ezeken kívül még a hajcsomag összetartását is eszközözi.

Eredeti darabokban 50 uj kr.

A fennebbi kitűnő sajátosságai által elhírhedt jeles szerek jót állás mellett valódiságok kaphatók:

Egyedül, határozott gyári áron kaphatók: **Kolozsvártt**, csak is gyógyszerész **WOLFF J. s KHUDI J. özvegyénél** valamint **Beszterczén**: Kelp Ferencz, és Dietrich & Fleischer; **Brassóban**: Stenner F.; és Jekelius Ferencz gyógyszerészek. **Déden**: Büchler A.; **Nagy-Enyeden**: Bisztricsányi A. és Trajánovits Ede gyógyszerészek; **Erzsébetvárosban**: Schmidt A.; **Hátszegben**: Mátéfi Béla gyógyszer. **Károlyfehérvártt**: Rusz János, és Matherny Emil gyógyszer.; **Kézdi-Vásárhelyt**: Fejér Lukács; **Maros-Vásárhelyt**: Fogarasi J. D.; **Medgyesen**: Vándory & Brandseh; **Szegsvártt**: Misselbacher fia és Teutsch; **Sz. Úpártt**: Placintár és fia gyógyszer.; **Szász-Régenben**: Wachner Traugott; **Szászsebesben**: Weissötel Ad. G.; **Szebenben**: Zöhrer J. F.; **Székelly-Keresztúron**: Binder Márton; **Sepsi-Szentgyörgyön**: Vitályos Béa; **Sz. Udvarhelyt**: Kauntz J. A. gyógyszer.; **Szeredában**: Gószy A.; **Sz. Somlyón**: Rózka Ignác; **Tasnádán**: Szongott Jakab; **Tordán**: Velits G. és Wolff G.; **Zalathnán**: Megay Gnszt. A. gyógyszer.

ILLATOSOLAJNÖVÉNYSZAPPANJA.

Ezen a legújabb vegyész eljárások és tapasztalatok szerint készített Olajnövény-szappan nem csak tisztító, hanem puhékony lágyaságot, üdítő és újító hatást okozó tulajdonsága által, minden tökéletes jószág, egészség fenntartó szappanok igényeinek megfelel, melynek fogva mint lágyító s egyszerűs mind hatályos mindennapi mosdó-szer, még a felnők és gyermekek legvékonyabb, legérzékenyebb s leggyengédebb bőrrészeik tisztítására is igen ajánlató.

Eredeti pakkocskákban 35 uj kr.

Valódi MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállításon arany-érmert nyert.

Középponti raktára a „Gólyához“ címzett gyógyszerért Bécsben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Múltan tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utmutatásokkal ártallat ék, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját névalírásomat is veselik, s ily módon azok külsőjéről itélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők, bator vagyok azért ezen hamisítások ellenében óvást mindenkit azon megjelöléssel figyelmeztetni, miszerint az ilyen szereknek megkülönböztetése végett, minden általam készített skatulya Seidlitz-por saját óvó bélyegemmel van ellátva, s minden egyes por-adagot magába foglaló papíron ezen esmerető-jegy „Moll Seidlitz-pora“ (Moll's Seidlitz-Pulver) víznyomáson látható.

Ára egy bepecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. oszt. ért.

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddigelő ismert házi gyógyszernek közl bizonyára a legelső helyre méltandók. A császári nagy birodalom minden részéből hozzánk beküldött több ezrenyi hálaírat részletes biznyitványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorég, továbbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szívdobogás, ideges fűfajás, vértörődés, köszvényesnyír tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben a legjobb eredménnyel használtaták, s a legártamosh győgyeredményt vívtak ki. Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan biznyitványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, múltan az allopathiai és vizgyógy-módot hasztalan használták ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszaszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, közművesek, műészek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvek, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható csupán csak

Kolozsvártt: **RITTER Tr. özvegye** gyógyszer. Továbbá **Beszterczén**: Szongott György. **Brassóban**: Jekelius F. Déván: Buchler A. M.-Vásárhelyt: Bucher M. és Burdats A. N.-Bányán: Haracek Nagy-Károlyban: Schöberl. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész N. Váradon: Jánky Antal. Segesvártt: Misselbacher. Szászsebesben: Binder F. gyógyszer. Szent-Ágothán: Knall K. gyógyszerész. Szerdahelyt: Schimert F. gyógyszerész. Zalathnán: Mégay G. A. gyógyszer. Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi czegeknél létezik még ezeken kívül a

norvégiai hegyekről való valódi

DORSCH-MÁJHALZSIROLAJ

raktára is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 frt. 80 kr. egy kisebbnek 1 frt. o. é.

Az üvegek el vannak látva védmarkommal és kimerítő használati utasítással.

Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgálattik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsir faj a dorsch-halnak leggondosabb egybegyűjtése és kiválogatása által van megnyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsirrolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesbb gyógyszer a mell- és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köszvény és csúsz, idült bőrkürités, szengyuladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztatik.

MOLL A. gyógyszerész Bécsben, „zum Storeh“, Tuchlauben.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésben Kolozsvártt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt, **Dobray Nándornál** S. Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S. Szentgyörgyön, **Vokál Jánosnál** Nagyenyeden, **Sindel Károlynál** Brassóban kapható:

A VEGYTAN ISKOLÁJA

Dr. **Stöckhardt** után dolgozta **Berde Áron** természettudományok tanára és a magy. tud. akademia l. tagja.

Második átdolgozott kiadás.

Ára 2 frt o. é.

ERDÉLY a rómaiak alatt.

Kütfők nyomán írta **Wass József**, kegyes szerzetbeli áldor, gymnasiumi tanár, s a magyar tudományos akademia levelező tagja.

Az Erdélyi Múzeum-Egylet által a HAYNALD-díjjal jutalmazott pályamunka.

Erdély térképével.

Ára 1 frt 50 kr. oszt. értékben.

AZ ÉSZAKI FÉNY.

REGENY 3 kötetben, írta Dózsa Dániel. Ára 3 frt.

(193) | 1/2 | (9—12)

Kolozsvártt **Kozák Ede** fűszerkereskedésében mindig friss minőségben kapható:

Az általános kedvelt s orvosilag sikerrel elismert

STEIER **STEIRISCHER KRÄUTER SAFT** **FÜNEDV**

mell- **betegeknek.**

Használati utasítással együtt egy üveg ára 80 kr. két üveg bepakolása 20 kr. oszt. ért.

KROMBHOLZ orvostudor
gyomor-liköre.

Ezen oly szerencsésen összeelegyített vegyület gyógyszerjű növényekből készül és különösen az emésztő szervekre igen jó hatású, ajánlató pedig üdvös kísérőnek vadászaton, hegyesgi kirándulásokon és uton, és mint gyomorormeleget igen jótékonyan foly be az egészségre. Egy üveg ára 52 kr., két üveg bepakolása 20 kr. o. é.

Engelhofer G. J.

gyógyszerjű havasi növényekből készült

izom- és ideg-essenciaja.

Külső használatra csúszos arc- és izfájdalmak, fejfájás, szédülés, fülzúgás, keresztcsont-fájdalmak, tagok gyengesége, főleg nagy megerőltetés és nagy me-
netek után, általános testgyengeség, oldalnyílás, aranyeres bántalmak ellen és különösen alkatrészek gyengülése ellen.

Az izom- és ideg-essencia, egy üveggel 1 ujrtért, használati utasítással együtt, valódián egyedül kapható:

Kolozsvártt **KOZÁK EDE** fűszerkereskedésben.

Ugyiszintén a következők:

Dr. Calloud, **Gelesztaszetelek**, egy skatulya használati utasítással 30 kr.

Dr. Koch **Növény-Bonbonja**, köhögés ellen, egy skatulya 40 kr.

Seidlitz porok, egy skatulya 1 frt.

Magyar Olvasó-könyv

Elemi és real- (polgár-) tanodák, gymnasiumok és magán-növendékek használatára.

Dolgozók és szerkesztők **Gáspár János** és **Kovácsi Antal**, tanárok.

ELSŐ FOLYAM, 7—11 éves mindkét-nemű tanulók, illetőleg elemi és néptanodák számára.

Első kötet. Ötödik javított és bővített kiadás. Ára füzve 50 kr. keménykötésben 70 kr. osztrák ért.

CSEMEGÉK

KISEBB GYERMEKEK SZÁMÁRA;
melyekkel

családok-, kisdédóvok- és elemi tanítóknak kedveskedik

GÁSPÁR JÁNOS,

nagyenyei neveléstanár és képezdeigazgató.

Harmadik javított, 9 beszélt- és 170 vers-csemegevel bővített kettős kiadás; névszerint:
egyik íróvelre nyomott díszkiadás 2 gyönyörű színezett, 2 könyomásu és 23 festszerű képpel.

20 1/2 nyolczadrét iv, diszes borítéku keménykötésben . . . 2 fr. 60 kr.

másik szép fehér papíru népies, iskolai kiadás, két fekete könyomásu képpel.

20 nyolczadrét iv, csinos borítéku kemény kötésben . . . 1 for.

Midőn a „Magyar-olvasókönyv”-ről hazaszerte díszreteresen ismeretes t. szerzőnek fönnevezett, s utóbbi tökéletlenebb kiadásunkban is mind az ítéset, mind a szülők és tanítók, mind a kedves kisdédek részéről oly meleg részvétellel fogadták, kedvenez mivét, egyszersmind az *Olvasókönyv előcsarnokát*, megíjodott s egyharmadrészen bővített, illetőleg számos gyönyörű képpel illusztrált alakban újra világ elé bocsátjuk: elégnék veljünk csak röviden érinteni a t. szerző vezérleleit s könyvtünk gazdag tartalmát. — A t. szerzőt hosszas nevelői pályáján és saját kisdédei körében gyűjtött tapasztalatai rég meggyőzőek affél: mennyire nehéz a legelső gyermekkorának elbeszélendő történetkéit, még a külföld gazdag irodalmában is, megválasztani; mennyire nehéz különösen a *szélszerű előadási modort eltalálni*, miután tudva van, mily émeletítőleg hatnak a kisdédek aranyálmakban ringó kedélyére az e kornak szánt könyvek nagyobb részének mesterkéltve csinált beszélei, az örökös bőjt leezkészek, nem különben az olvadozó, édelgő vagy okoskodó verselések s rimbe szedett moralizálások. — Szerző lélektani igazságnak tartja, hogy csak az ragadja meg a gyermek szellemét, mi *saját kedélyes világából van merítve*, érzékelhetőség és derűtlen előadva; mi magában is érdekel bir, és egyszersmind a *felőtteknek is kedves olvasmány*. Mert nagy tévedés ám azt himni, hogy a mi a felőtteknek unalmas, édelhetlen, az a kisdédek költőies kedélyének éppen jó! A *gyermeknek mindenben csak a legjobb a jó*.

Ezen elvek világánál tanulmányozó szerző a hazai és külföldi gyermekiroalom termékeit s a magyar nép ajkán forgó gyermekmesék, dajkarimeket, játékok- és dalokat. És ezeknek gyöngyeiből s ezeknek szellemében dolgozva néhány szakértő barátja közremunkálásával, nyújt jelen gazdagon megbővített kiadásunkban a magyar anyák-, testvérek-, kisdédóvok- és elemi tanítóknak 91 *beszélt-csemeget*, megannyi kedélyes gyermek-történetkét, s 476 *vers-csemeget*. Ez utóbbiak közt van 40 dajkarim, tréfa és enyelgés; 23 ölben és tērden tartott kisdédek játékrime; 20 alátó és bölcsődal; 44 állat és egyéb természeti tárgy; 37 hangutánzás; 44 vegyes gyermekdal; 79 játék és játékrim; 19 évszaki dal és festés; 33 mese és rege; 49 beszéd- és emlékgyakorlat; 35 vallásos hang és ima; 53 talány és találós kérdés.

A gyermekszoba, a családi tűzhely, a kisdédóvóak és az elemi s néptanodák kezdő osztályai a maga nemében egyetlen — s a népies kiadásnak lehet csekély árszába mellett a *szegényebb sorsuak által is megszerezhető* — kútforrást találnak itt, melyből ártatlan kisdédeknek a cseesemőkoron kezdve, egész hétéves korukig, a *legegészségesebb kedélyes és magyar táplálékot* meríthetik, s *valamennyit oly modorban, a mint éppen elbeszélni kell*. Az elbeszélést áhítattal hallgató apróság azután is, ha olvasni kezd, további gyakorlatul ezen Csemegeket, mint régi kedves ismerőseiket, *évezettel* használhatja.

Kolozsvár, nov. 1863.

STEIN JÁNOS, kiadó.

„CARAFFA

és az

eperjesi vér-törvényszék“

czimű történeti korrajz a XVII. századból.

Irta K. PAPP MIKLÓS.

Tartalma; I-ső kötet. Előszó. — Bevezetés. — A protestánsok földöztetése. — Lobkovicz bukása. — Az 1678 ike pozsonyi gyűlés és Tököli fellépte. — Régi és új sebek. — Budavár visszavétele. — Egy emberfő, melyre alkuszna. — Caraffa Antal.

II-ik kötet: Az első befogatások. — Újhelyi Erzsébet és Szentiványi mint vádlók. Vallomások a kinpádon. — A halálítélet. — Zimmermann, Kecz, Rauscher és Baranyai lefejeztetésük. — Újabb befogatások és vértanúk. — 1687 május 9 ike Eperjesen. Az 1687-diki pozsonyi gyűlés. — Az örökösödés és Draskovics halála. — Az utolsó menhely. Az árulás. — Erdély és Teleki Mihály. — Teleki halála és Tököli bukása. — Kollonics érsek. — Az Isten keze. — Gróf Szentiványi bukása.

Ez érdekes munkának hazánk történetének egyik legemlékezetesebb, de egyszersmind leggyászosabb korrajzát veszi az olvasó, midőn öntudatra ébredő hazánk néhány ember engesztelhetetlen gyűlölségének volt áldozatul dobva, kik széttépték mindazt, mi nemzeti volt, a legkegyetlenebb dühvel hurcoltak mindenkit börtönbe, ki terveiknek útjában állott, börtönbe, melynek csak egyetlen egy kijárása volt s az egyenesen a kinpádrohoz vezette áldozatait, hol a spanyol inquisitio minden borzasztó találmányán átszenvedtetve kerültek vérpádra.

Két kötet. Ára 1 frt 80 kr.

VADRÓZSÁK,

Székely Népköltési Gyűjtemény.

Szerkeszti **KRÍZA JÁNOS**. I-ső kötet . . . 2 frt 50 kr.

Az URBÉRISÉG ERDÉLYBEN

szerkeszté

Grimm József

jogtudor, cs. k. helytartósági tanácsos, a yaskorona érdemrend lovagja sat.
Nagy nyolczadon 24 iv. Ára 2 frt o. ért.

UTIRAJZOK.

Irta Zombori Gedő.

I-ső kötet: Magyarország, Austria, Morva és Csehország, Németország, Holland, Belgaföld, Angolország.

II-k kötet: Franciaország, Schweiz, Savoya és schweitz határhegyek, Olaszország, Krajna, Karantán és Steierország.

A két kötet ára 2 frt.

SZENT TÖRTÉNETEK

az ó és új szövetségéből bibliai mondatokkal szerkesztve.

Iskolai használatra írta **Turbucz Ferencz**, dézsi kisdédóv.

A szövegbe nyomott számos fametszetekkel. Kemény kötésben 30 kr.

Az erdélyi muzeum-egylet évkönyvei

I-ső kötet: 1860—61. 4-rét (26. 158 l.) . . . 1 frt 70 kr.

II-dik kötet: 3 rajztáblával. 1862—63. 4-rét (147 l.) 1 frt 60 kr.

Külön is kaphatók.

I-ső kötet: 1-ső füzet . . . — frt 30 kr.

„ 2-dik füzet . . . — „ 40 „

„ 3-dik füzet . . . 1 „ — „

II-dik kötet: 1-ső füzet . . . — „ 80 „

„ 2-dik füzet . . . — „ 80 „

POLITIKAI DIVATOK.

Regény.

Irta JÓKAI MÓR. 4 kötet. 4 frt.

Erdély nagyfejedelemség

HIVATALI TISZTI NÉVTÁRA

Ára 2 frt o. ért.

GONDOLATOK.

Irta **Eötvös József**. Ára füzve 2 frt. Aranymetéssel 3 frt. Angolvászonba 2 frt 60.

Képek a természetből.

A felserdült növendékeknek **Vagner Ármin** után felmutatja **Kovácsi Antal**. 10 könyomatu képpel. Ára 1 frt.

MAGYAR ROMÁN-NYELVTAN

A románul tanulók számára. Szerkesztette **Fekete János** (Negrutiu) balázsfalvi göröggyesült érseki székesegyház korlátok kanonok. Második, átdolgozott kiadás. Ára 1 frt. 20 kr. osztr. értékben.

Helység-névtár.

Erdély (és a PARTIUM)

minden községének betűrendes névtára.

Az 1854-diki s a visszaállított alkotmányos felosztás szerint, a posta-kerületek és hadfogadó-telepek, valamint a lakosság számának a legújabb népszámlálás szerinti kimutatásával.

Összeállította GÁMÁN ZSIGMOND. Második kiadás. Ára 80 kr.

Boronkay Margit. Történeti regény **Légtüneménytan**, s a két magyar haza két kötetben. Irta Dózsa Dániel. 1860. 8-rét (171, 172 l. 2 frt.

Kolozsvári Album. Szerkesztik b. **Bánfi Dezső**, **Deák Farkas**, **Réthy Lajos**. 8 rét (XII 229—238 lap) 2 frt. 80 kr.

Ára 2 ft o. é. **Mit tegyen az erdélyi gazda**, hogy jólétre jusson? Az erdélyi gazdasági egyesület által kitüntetett pályamű. Irta Berde Áron. Ára 35 kr.

Zandirhám. Székely hősköltemény a IX-dik századból. Irta Dózsa Dániel. 1858. 8-rét XXII. 296 lap 2 frt. 10.

Szavalmányok növendék leányok számára. Összeállítá Réthy Lajos. Ára 80 kr.

Rövid utasítás egy husz hold területű **váltógazdaság rendezésére** kis birtokosok számára. Az erdélyi gazdasági egyesület kívánságára írta b. Bánfi János, kiadta az erd. gazd. egylet. Második kiadás. Ára 35 kr.

Szöllő-mivelés (az ugaros) minden eddigi szőlő-mivelés módjához alkalmazva összejegyezte 15 évi tapasztalás alatt egy atya fia számára. Ára 70 kr.

Gazdasági kétszeres számvitel. Irta Farnos Károly. 4 darab melléklet tel. 1851. n. 8-rét (IV. 91 l. 1 ft. 40.

Gazdasági kétszeres számvitelre példányok, Farnos Károlytól. 1851. (VIII. 95 l.) 70 kr.

Koronás szőlőművelés. Irta Báthi Gábor, fintaházi földbirtokos. 11 kömetszeti ábrával. Az erdélyi gazdasági egylet költségén. Ára 30 kr.

Ingyen tanító francia nyelv-mester. A francia nyelvét szintoly könnyen, mint alaposan megtanulni kívánó magyar ifjaknak ajánlja Brassai Samuel. I. rész. Az alap- és bővített egyszerű mondat. (A Kékkönyvtár XIV. füzetek.) Ára 1 frt 60 kr.

Erdélyi történelmi adatok. Szerkeszti és kiadja gróf Mikó Imre, 4 kötet 1855—1862 n. 8-rét (XXXI, 368. IV, 400. II, 357. XIV, 373 lap) a négy kötet ára 6 frt. 80 kr.

Utazás keleten. Irta b. Orbán Balázs. 6 kötet. Egy kötet ára 1 frt.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.